

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18.10.1979, sp. zn. 1 Tz 55/79, ECLI:CZ:NS:1979:1.TZ.55.1979.1

Číslo: 31/1980

Právní věta: Byla-li obviněná trestním příkazem uznána vinnou přečinem příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb., o přečinech a po vydání trestního příkazu pokračovala nekalým způsobem v opatrování si prostředků k obživě a současně se soustavně vyhýbala poctivé práci, může být stíhána za trestný čin příživnictví podle § 203 tr. zák. jen za část skutku spáchanou po doručení trestního příkazu, nikoli již po jeho vydání.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 18.10.1979

Spisová značka: 1 Tz 55/79

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Překážka věci rozhodnuté, Trestní příkaz

Předpisy: 150/1969 Sb. § 10 140/1961 Sb. § 35 odst. 1
§ 203

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 31/1980 sb. rozh.

Byla-li obviněná trestním příkazem uznána vinnou přečinem příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb., o přečinech a po vydání trestního příkazu pokračovala nekalým způsobem v opatrování si prostředků k obživě a současně se soustavně vyhýbala poctivé práci, může být stíhána za trestný čin příživnictví podle § 203 tr. zák. jen za část skutku spáchanou po doručení trestního příkazu, nikoli již po jeho vydání.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 18. 10. 1979 sp. zn. [1 Tz 55/79](#).)

Nejvyšší soud ČSR shledal, že rozsudkem okresního soudu Praha - západ ze dne 11. srpna 1978 sp. zn. T 348/78, jímž byla obviněná I. J. uznána vinnou trestným činem příživnictví podle § 203 tr. zák. a podle téhož zákonného ustanovení odsouzena k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců a k samostatnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho měsíce, jejichž výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu dvou roků, za současného zrušení výroku o trestu v trestním příkazu obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 15. února 1978 sp. zn. 3 T 32/78, a v řízení, jež mu

předcházel, byl porušen zákon v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. Tento rozsudek zrušil a trestní stíhání obviněné zastavil.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu pro Prahu - západ ze dne 11. srpna 1978 sp. zn. T 348/78 byla obviněná I. J. uznána vinnou trestným činem příživnictví podle § 203 tr. zák., kterého se podle zjištění tohoto rozsudku dopustila tím, že od 4. listopadu 1977 do 11. ledna 1978 a poté od 11. února do 21. února 1978 nikde nepracovala ani si zaměstnání nehledala, přičemž prostředky k obživě si opatřovala tak, že se nechala živit L. Š. v Praze, který jí poskytoval jídlo a cigarety, a matkou A. T., která jí poskytovala menší finanční částky, a H. S., která jí poskytovala občas stravu.

Podle § 203 tr. zák. a § 35 odst. 2 tr. zák. jí byl uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu dvou roků. Současně byl zrušen výrok o trestu v trestním příkazu obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 15. února 1978 sp. zn. 3 T 32/78. Dále byl obviněné uložen podle § 203 tr. zák. samostatný trest odnětí svobody v trvání jednoho měsíce, jehož výkon byl rovněž odložen na zkušební dobu jednoho roku.

Tento rozsudek nabyl právní moci dne 9. září 1978.

Proti tomuto rozsudku podal dne 25. září 1979 stížnost pro porušení zákona ministr spravedlnosti České socialistické republiky. Odůvodnil ji tím, že sice okresní soud učinil správná skutková zjištění ohledně trestné činnosti obviněné, vykazující pojmové znaky trestného činu příživnictví podle § 203 tr. zák. Zjistil také, že obviněná I. J. byla uznána vinnou trestním příkazem obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 15. února 1978 sp. zn. 3 T 32/78 přečinem příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb., spáchaným v době od 2. října 1977 do 4. listopadu 1977. Trestní příkaz byl obviněné doručen dne 21. února 1978 a nabyl právní moci dne 2. března 1978.

Okresní soud pro Prahu - západ však nevzal zřetel na skutečnost, že totožnost skutku byla přerušena až doručením trestního příkazu obviněné. Za tohoto právního stavu nebylo možno ve věci rozhodnout odsuzujícím rozsudkem, protože takovému postupu bránila zásada, že nikdo nesmí být stíhán opětovně pro týž skutek; tato zásada je zakotvena v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.

V závěru stížnosti pro porušení zákona byl učiněn návrh, aby Nejvyšší soud ČSR podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že rozsudkem okresního soudu Praha - západ ze dne 11. srpna 1978 sp. zn. T 348/78 byl porušen zákon v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř., aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a postupoval podle § 271 odst. 1 tr. ř. Nejvyšší soud České socialistické republiky přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházel, a shledal, že zákon byl porušen.

Na obviněnou I. J. podal obvodní prokurátor pro Prahu 7 návrh na potrestání pro přečin příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb., kterého se dopustila tím, že v době od 2. října 1977 do 4. listopadu 1977, kdy odešla ze svého trvalého bydliště v H., kde zanechala své nezletilé dítě a nepečovala o ně, navázala známost s L. Š. a přespávala u něho v maringotce na Letenské pláni v Praze 7, kde mu poskytovala za to, že ji živil, pohlavní styky. Současně s podáním návrhu na potrestání učinil návrh na vydání trestního příkazu s ručením druhu trestu. Ve smyslu tohoto návrhu pak obvodní soud pro Prahu 7 vydal trestní příkaz dne 15. února 1978 sp. zn. 3 T 32/78, kterým uznal obviněnou vinnou přečinem příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb. a odsoudil ji podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb. k trestu odnětí svobody v trvání jednoho měsíce podmíněně na zkušební dobu jednoho roku.

Okresní prokurátor pro Prahu – západ podal dne 15. června 1978 obžalobu na obviněnou I. J. pro trestný čin příživnictví podle § 203 tr. zák. V obžalobě pak uvedl, že obviněná se soustavně vyhýbala poctivé práci a dávala se někým vydržovat od 4. listopadu 1977 do 11. ledna 1978 a poté od 11. února 1978 do 21. února 1978. Obviněná od 12. ledna 1978 pracovala jako pomocná síla v závodní kuchyni do 18. ledna 1978, kdy byla uznána praceneschopnou. Dne

10. února 1978 byl pak s obviněnou rozvázán pracovní poměr.

Okresní soud Praha – západ uznal obviněnou vinnou trestným činem příživnictví podle § 203 tr. zák. rozsudkem sp. zn. T 348/78 ze dne 11. srpna 1978 a uložil obviněné jednak trest souhrnný a jednak trest samostatný. V odůvodnění svého rozhodnutí pak uvedl, že obviněná se trestného činu příživnictví podle § 203 tr. zák. dopustila dříve, než byla odsouzena pro jinou trestnou činnost obvodním soudem pro Prahu 7, dříve po tomto odsouzení. Proto obviněné uložil jednak trest souhrnný za současné zrušení výroku o trestu z trestního příkazu obvodního soudu pro Prahu 7 a jednak trest samostatný za trestnou činnost, které se dopustila po tomto odsouzení.

Okresní soud Praha – západ však neuvážil, že trestní příkaz má povahu odsuzujícího rozsudku, že však účinky spojené s vyhlášením odsuzujícího rozsudku nastávají v tomto případě doručením trestního příkazu obviněnému.

Jak lze zjistit z obsahu trestního spisu 3 T 32/78, byl obviněné I. J. doručen trestní příkaz dne 21. února 1978. Při pokračujícím, hromadném a soustavně páchaném trestném činu nebo přečinu je hranicí, kterou se přetahuje totožnost skutku, vyhlášení odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně (§ 35 odst. 2 tr. zák.), který se musí stát právoplatným. I když pachatel po vyhlášení odsuzujícího rozsudku nadále plynule pokračuje v páchání takového trestného činu (přečinu), třeba tuto část trestné činnosti považovat za nový skutek, který zakládá nový trestný čin (přečin). To znamená, že když je podána obžaloba pro takovýto trestný čin anebo návrh na potrestání za takovýto přečin, spáchaný zčásti před vyhlášením a zčásti po vyhlášení předcházejícího odsuzujícího rozsudku, je nutné trestní stíhání za skutek spáchaný před vyhlášením předcházejícího odsuzujícího rozsudku zastavit z důvodu uvedeného v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. a věcně rozhodnout jen o té části trestné činnosti, která byla spáchána po vyhlášení předcházejícího odsuzujícího rozsudku.

V souzeném případě okresní soud Praha – západ nepostřehl, že znaky skutkové podstaty trestného činu příživnictví podle § 203 tr. zák. (kdo se soustavně vyhýbá poctivé práci a dává se někým vydržovat nebo si prostředky k obživě opatřuje jiným nekalým způsobem) a znaky skutkové podstaty přečinu příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb. (kdo si opatřuje, byť částečně, prostředky k životu nekalým způsobem) s pojmově, alespoň pokud jde o nekalost obživy, kryjí, a že tedy tyto delikty byly spáchány stejným skutkem (částečná totožnost jednání).

Obviněná byla pro přečin příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb. odsouzena trestním příkazem obvodního soudu pro Prahu 7. Přečinu příživnictví se dopustila tím, že od 2. října 1977 do 4. 11. 1977, kdy odešla ze svého trvalého bydliště v H., nepracovala a nechala se vydržovat jistým občanem, se kterým navázala intimní známost. Tuto skutečnost okresní soud Praha – západ sice konstatoval, přesto však obviněnou uznal vinnou trestným činem příživnictví, kterého se dopustila ve stejné době a stejným způsobem.

Jak správně stížnost pro porušení zákona uvádí, odsouzení obviněné I. J. za přečin příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb. vytvořilo překážku uvedenou v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. a obviněná nemohla již být odsouzena pro stejný skutek, byť byl právě hodnocen jako trestný čin příživnictví podle § 203 tr. zák. Další vada rozsudku okresního soudu Praha – západ spočívá v tom, že okresní soud nerespektoval ustanovení § 314e tr. ř. Tím se stalo, že vadně uložil obviněné souhrnný trest odnětí svobody domnívaje se, že trestný čin příživnictví podle § 203 tr. zák. byl spáchan před

doručením trestního příkazu, to je přede dnem 21. února 1978. Jak již bylo výše vzpomenuo, vzhledem k tomu, že šlo o totožnost jediného skutku spáchaného soustavně, musel okresní soud Praha - západ pro tento skutek trestní stíhání zastavit a mohl by uložit samostatný trest odnětí svobody za tu část pokračujícího trestného činu příživnictví, pokud by byla spáchána po vyhlášení odsuzujícího rozsudku za jinou část pokračujícího trestného činu spáchanou před vyhlášením rozsudku. V projednávaném případě byl sice trestní příkaz vydán obvodním soudem pro Prahu 7 dne 15. února 1978 a obviněná žila příživnickým způsobem ještě v době od 11. února do 21. února 1978, doručen však byl obviněné až 21. února 1978, takže celá doba trestného činu příživnictví podle § 203 tr. zák. spadá do období před doručením trestního příkazu, které je postaveno na úroveň vyhlášení odsuzujícího rozsudku. Proto obviněná nemohla být pro trestný čin příživnictví podle § 203 tr. zák. ani žalována ani odsouzena, neboť zde byla překážka ve formě trestního příkazu, kterým bylo rozhodnuto o stejném skutku a který s ohledem na den doručení pokrýval celou dobu později zažalovaného trestného činu příživnictví podle § 203 tr. zák.